



Commissie voor de
milieueffectrapportage

Oprichting Varkenshouderij Van Hoof de Mortel VOF, De Rips

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de aanvulling daarop

18 mei 2011 / rapportnummer 2291-61



1. Oordeel over het MER

Gebroeders A.N.M. en J.J.A.M. Van Hoof zijn voornemens hun varkensbedrijf aan de Tereyken 4 in De Mortel te verplaatsen naar de Jodenpeeldreef 5 in De Rips. In de nieuwe situatie zullen worden gerealiseerd:

- twee nieuwe stallen voor het huisvesten van 9.600 vleesvarkens;
- een installatie voor het be- en verwerken van mest.

Hiervoor wordt bij het bevoegd gezag, het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Gemert-Bakel, een omgevingsvergunning aangevraagd. Voor de besluitvorming over deze omgevingsvergunning wordt de m.e.r.-procedure doorlopen.

Het MER is opgesteld voor de verlening van de omgevingsvergunning. Uit het MER en de informatie van het bevoegd gezag blijkt dat de omgevingsvergunning naast de toestemming voor de oprichting en het bouwen van de inrichting, mogelijk ook de toestemming in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en Faunawet en de aanvraag van een afwijking van het bestemmingsplan bevat.

De Commissie voor de m.e.r. (verder de Commissie¹) signaleerde bij toetsing aan de vastgestelde richtlijnen en de wettelijke inhoudseisen een aantal tekortkomingen, die zij essentieel acht voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming over de bovengenoemde onderdelen van de omgevingsvergunning. De initiatiefnemer heeft daarop een aanvulling op het MER opgesteld met daarin informatie over:

- de uittreedsnelheid van het ventilatiesysteem;
- de uitvoering van de luchtwasser;
- de informatie over de mestbe- en mestverwerkinginstallatie;
- de cumulatieve geurbelasting;
- de beschrijving van effecten op Natura 2000-gebieden;
- de effecten in het kader van de Flora- en Faunawet;
- de geluidseffecten.

De aanvulling heeft niet ter visie gelegen. Daarom heeft de Commissie geen zienswijzen over de aanvulling in haar advies kunnen betrekken. De Commissie adviseert de aanvulling zo spoedig mogelijk openbaar te maken.

De Commissie is van mening dat de aanvulling aan een groot deel van de bovengenoemde tekortkomingen tegemoet komt, maar dat in het MER en de aanvulling tezamen nog altijd informatie voor de besluitvorming ontbreekt. In het MER en de aanvulling is alternatief 2 onvoldoende uitgewerkt en zijn de effecten van dit alternatief op de omgeving niet juist in beeld gebracht. Verder ontbreekt de onderbouwing van de emissies afkomstig van de mestbe- en verwerkingsinstallatie bij alle alternatieven. De consequentie hiervan is dat geurbelasting en de ammoniakdepositie anders kunnen zijn dan uit de informatie blijkt.

In hoofdstuk 2 wordt het oordeel van de Commissie nader toegelicht.

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via commissiemer.nl onder 'Adviezen Commissie'. In bijlage 2 is een overzicht van de door het bevoegd gezag toegezonden zienswijzen en adviezen opgenomen.

2. Toelichting op het voorlopig oordeel

2.1 Uittreedsnelheid van het ventilatiesysteem

Het MER

Uit het MER valt op te maken dat bij alternatief 2 is uitgegaan van een uittreedsnelheid van het ventilatiesysteem van 0,65 m/s. De gebruikte luchtwasser is uitgevoerd met een horizontale uitstroming van de ventilatielucht. Volgens de handleiding van V-Stacks Vergunningen (§ 3.8.1. van de handleiding) dient, bij horizontale uitstroming, te worden gerekend met een uittreedsnelheid van 0,4 m/s. Daardoor zijn de emissies van geur, luchtkwaliteit en ammoniak onjuist bepaald en daarmee de milieueffecten onduidelijk. De Commissie adviseerde in een aanvulling op het MER de uittreedsnelheid te corrigeren volgens de handleiding V-Stacks Vergunningen en de effecten voor ammoniak, geur en luchtkwaliteit opnieuw te berekenen.

Aanvulling op het MER

In de aanvulling op het MER is de uittreedsnelheid in het rekenmodel V-Stacks Vergunning correct ingevoerd, echter deze correctie is niet ingevoerd in het model V-Stacks Gebied (cumulatieve geurberekening). Bovendien is de hoogte van het emissiepunt bij dit alternatief foutief bepaald. De gemiddelde gebouwhoogte dient 1,5 meter² te zijn, in plaats van 5,0 meter waarmee in het MER en de aanvulling daarop is gerekend. Door deze foutieve invoer bij de rekenmodellen V-Stacks Vergunning en V-Stacks Gebied zijn de milieueffecten onjuist bepaald en zal de geurbelasting voor de geurgevoelige objecten in de directe nabijheid van het voornemen zijn onderschat.

Uit de aanvulling blijkt dat ondanks voorgaande onderschatting de norm voor de maximale toelaatbare geurbelasting van 14 OUE/s op het geurgevoelige object gelegen aan de Jodendreef nr. 6 reeds wordt overschreden. Rekening houdend met de onderschatting neemt de overschrijding van de geurnorm alleen maar toe.

De Commissie concludeert dat de maximale geurbelasting bij alternatief 2 voor het geurgevoelige object gelegen aan de Jodendreef nr. 6 wordt overschreden.

2.2 Uitvoering van de luchtwasser

Het MER

In het MER is vermeld dat bij het voorkeursalternatief het waswater afkomstig van de luchtwasser wordt gedenitrificeerd. Het proces van denitrificatie is instabiel en oncontroleerbaar. Daarom heeft een luchtwasser met een denitrificatiestap geen wettelijke toelating gekregen.³

² “Een emissiepunt dat op 1,5 m of lager is gelegen, wordt beschouwd als emissiepunt op grondniveau. Als het emissiepunt op grondniveau emitteert, wordt standaard voor de gemiddelde gebouwhoogte 1,5 meter ingevoerd. Bij lage bronnen zal de geur lang rondom de gebouwen blijven hangen en zich slecht in de omgeving verspreiden. Door in dergelijke gevallen een gemiddelde gebouwhoogte van 1,5 meter te nemen, wordt dit effect in V-Stacks Vergunning het beste benaderd”. (bron: Gebruikershandleiding V-Stacks Vergunning).

³ In bijlage 11 van het MER beschrijft de leverancier/fabrikant eveneens dat de denitrificatiestap niet is gecertificeerd.

Als gevolg hiervan zijn de reductieresultaten voor de ammoniakemissie niet voorspelbaar en wordt de ammoniakemissie mogelijk onderschat. Door het niet toepassen van een denitrificatiestap neemt de hoeveelheid waswater en daarmee het aantal transportbewegingen toe. Daarmee moet in de effectbepaling rekening worden gehouden.

Aanvulling op het MER

In de aanvulling is vermeld dat de denitrificatie installatie geen onderdeel meer uitmaakt van het voornemen. Als gevolg hiervan neemt de geluidbelasting toe, door het laden van het spuiwater en de extra transportbewegingen. De gevolgen hiervan zijn in het akoestisch rapport correct uitgewerkt.

2.3 Mestbe- en -verwerkinginstallatie

Het MER

De effecten van de mestbe- en -verwerkinginstallatie op ammoniak en geur zijn niet of onvolledig uitgewerkt.

Het geuronderzoek dient te worden uitgevoerd conform de 'Nederlandse emissie Richtlijnen Lucht' (NeR). De emissie van ammoniak valt eveneens onder de werkingsfeer van de NeR. Ammoniak valt in klasse gA.3 van de NeR. Voor klasse gA.3 dient bij een grensmassastroom vanaf 150 g/uur te worden getoetst aan de maximale emissie-eis van 30 mg/m⁰₃. De Commissie adviseerde om in een aanvulling:

- de ontbrekende gegevens over de effecten van de mestbe- en mestverwerking te beschrijven;
- deze effecten te toetsen aan de NeR en het toetsingskader voor geur en ammoniak;
- de resultaten hiervan in de alternatieven vergelijking mee te nemen.

Aanvulling op het MER

In de aanvulling is vermeld dat de geuremissie van de mestbe- en mestverwerkingsinstallatie 7.883 OUE/s bedraagt en de ammoniakemissie 345 g/uur. De onderbouwing dan wel een bronvermelding van de vermelde emissies is niet gegeven. De resultaten kunnen daarom niet geverifieerd worden. Het gevolg hiervan is dat geurbelasting en de ammoniakdepositie anders kunnen zijn dan in het MER en de aanvulling tezamen is vermeld.

De Commissie adviseert om voorafgaand aan de besluitvorming over de omgevingsvergunning de juistheid van de geur- en ammoniakemissies van de mestbe- en mestverwerkingsinstallatie te verifiëren.

2.4 Cumulatieve geurbelasting

Het MER

Bij het overzicht van geurbronnen bij de berekening van de cumulatieve geurbelasting ontbreekt een kaart met de ligging van deze bronnen. Hierdoor is onduidelijk of de overige initiatieven die inmiddels in de omgeving worden ontwikkeld of onlangs zijn gerealiseerd, zijn meegenomen in de effectbepaling en of de gevolgen van het initiatief ten opzichte van de vigerende situatie juist zijn bepaald. De Commissie adviseerde inzicht te geven in de actuali-

teit van het gebruikte bronnenbestand en zo nodig met een actueel bestand de berekening voor de cumulatieve geurbelasting opnieuw uit te voeren.

Aanvulling op het MER

In de aanvulling is de cumulatieve geurbelasting berekend met V-Stacks Gebied. De brongegevens zijn door de gemeente Gemert-Bakel ter beschikking gesteld. Uit de berekeningen blijkt dat in de bestaande situatie bij de woning gelegen aan de Eiermijndreef 1a de hoogste geurbelasting heerst en de kwaliteit van leefomgeving zeer slecht is. Geen van de beschreven alternatieven geeft een verbetering van de milieukwaliteit op bovengenoemde woning. Daarmee zijn de milieueffecten betreffende de cumulatieve geurbelasting juist in beeld gebracht.

2.5 Natura 2000-gebieden

Het MER

Het MER geeft een beschrijving van de Natura 2000-gebieden in het studiegebied: "Boschhuizerbergen", "Deurnsche Peel & Mariapeel", "Strabrechtse heide & Beuven", "Grote Peel" en "Dommelbeemden". De Commissie constateert dat de volgende informatie ontbreekt:

- de instandhoudingsdoelstellingen;
- de huidige staat van instandhouding;
- de locatie van de voor vermessing en verzuring gevoelige habitattypen;
- de totale ammoniakemissies van het initiatief inclusief de emissies van de mestbe- en mestverwerkinginstallatie;
- de gevolgen van de vermestende en/of verzurende depositie voor de daarvoor gevoelige habitattypen.

Deze informatie is van belang voor de alternatievenvergelijking en voor de onderbouwing van de voorgestelde saldering (pagina 43 van het MER). In het MER ontbreekt ook de uitwerking van de voorgestelde saldering via de depositiebank. Daardoor is niet navolgbaar of wordt voldaan aan alle in de "Verordening stikstof en Natura 2000" van de provincie Noord-Brabant gestelde criteria en zijn de gevolgen voor Natura 2000-gebieden niet duidelijk. De Commissie adviseerde om in een aanvulling de ontbrekende gegevens op te nemen en in de alternatievenvergelijking mee te nemen.

Aanvulling op het MER

In de aanvulling op het MER is de bovengenoemde informatie uitgewerkt voor de van belang zijnde Natura 2000-gebieden. De toename van ammoniakemissie en de depositie op Natura 2000-gebieden zijn voor alle beschreven alternatieven in een overzichtelijke tabel opgenomen. Tevens wordt geconcludeerd dat er sprake is van een overbelaste situatie. Daarmee is aantasting van de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden door het voornemen niet uit te sluiten. Recente heeft Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant besloten om een 'pas op de plaats' te maken, om eerst de depositiebank te controleren. Zolang saldering met gebruikmaking van de depositiebank niet mogelijk is, kan uit het MER en de aanvulling tezamen niet worden afgeleid of de depositietoename als gevolg van het voornemen via de "Verordening stikstof en Natura 2000" van de provincie Noord-Brabant gesaldeerd kan worden.

2.6 Flora- en faunaonderzoek

Het MER

Ten aanzien van het flora- en faunaonderzoek constateert de Commissie dat alleen op basis van de algemene gegevens van het Natuurloket de conclusie wordt getrokken dat er geen gevolgen zijn voor de soorten genoemd in de Flora- en Faunawet. De Commissie is van oordeel dat deze conclusie op basis van de gegevens in het MER onvoldoende aannemelijk wordt gemaakt.⁴ De Commissie adviseerde de mogelijk in het plangebied voorkomende flora en fauna in beeld te brengen en aan te geven welke gevolgen bij uitvoering van het voornemen verwacht kunnen worden en welke mitigerende maatregelen genomen kunnen worden.

Aanvulling op het MER

In de aanvulling op het MER is het ecologisch rapport "Quickscan Natuurwaarden Jodenpeeldreef 5 te Rips" bijgevoegd. In dit rapport wordt geconcludeerd dat:

- de herinrichting van het gebied geen effect zal hebben op beschermde habitattypen;
- nader onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk is indien de aanwezige gebouwen worden gesloopt;
- de werkzaamheden voor de overige soortgroepen in het plangebied geen overtreding van de natuurwetgeving tot gevolg hebben;
- altijd rekening moet worden gehouden met de zorgplicht.

Daarmee is in de aanvulling op het MER de essentiële informatie betreffende flora en fauna aangeleverd om de aanvraag voor ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet te kunnen beoordelen.

2.7 Geluid

Het MER

Het MER geeft aan dat in de representatieve bedrijfssituatie, als gevolg van het aan- en afvoerend verkeer, niet wordt voldaan aan de voorkeursgrenswaarde van 50 dB(A) etmaalwaarde. Op basis van een bestuurlijke afweging is het mogelijk deze verkeersbewegingen te beoordelen als een 'Regelmatige Afwijking van de Representatieve Bedrijfssituatie' (RA-RBS). Hierbij geldt dat een belangenafweging moet plaatsvinden waarbij dient te worden meegenomen:

- het tijdstip en de duur van de activiteit;
- de frequentie van voorkomen;
- de hoogte van het geluidniveau (absoluut en relatief);
- de noodzaak dan wel onvermijdelijkheid van de betreffende activiteit;
- de redelijkerwijs te treffen maatregelen en
- het al dan niet vóórkomen van incidentele bedrijfssituaties.

Het akoestisch rapport voorziet niet in enige motivatie waarom de aan- en afvoerbewegingen als RA-RBS moet worden gezien en waarom voor deze locatie een afwijkende geluidsnorm acceptabel zou zijn. De Commissie adviseerde om in een aanvulling op het MER een onderbouwing aan te leveren waarom de aan- en afvoerbewegingen worden aangemerkt als een RA-RBS en waarom deze als acceptabel kunnen worden beschouwd.

⁴ Aangezien de aanvraag van een ontheffing van de Flora- en faunawet onderdeel uitmaakt van de omgevingsvergunning, dient in het MER aannemelijk gemaakt te worden dat er een reële kans is op het verkrijgen van een ontheffing.

Aanvulling op het MER

In de aanvulling op het MER zijn de opmerkingen in een akoestisch rapport verwerkt. Uit het rapport blijkt dat met betrekking tot het aanvoerende en afvoerende verkeer van en naar de inrichting in de representatieve bedrijfssituatie (normale activiteiten die over het gehele jaar verdeeld regelmatig voorkomen) de voorkeursgrenswaarde van 50 dB(A) etmaalwaarde niet wordt overschreden. In de representatieve bedrijfssituatie tezamen met de incidentele bedrijfssituatie (activiteiten die over het gehele jaar genomen relatief weinig voorkomen) wordt er een overschrijding van de voorkeursgrenswaarde van 50 dB(A) geconstateerd. De overschrijding van de grenswaarde zal 1 à 2 dagen per jaar plaatsvinden en blijft daarmee binnen de grens van maximaal 12 dagen. Daarmee is voldoende informatie aanwezig voor beoordeling van de vergunbaarheid van het voornemen.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: Van Hoof de Mortel V.O.F.

Bevoegd gezag: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Gemert-Bakel

Besluit: vaststellen of wijzigen van

Categorie Besluit m.e.r.: C14.0

Activiteit: het oprichten van een varkenshouderij

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in het Gemerts Nieuwsblad van: 3 juli 2009

ter inzage legging informatie over het voornemen: 3 juli 2009 tot en met 14 augustus 2009

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 1 juli 2009

richtlijnenadvies uitgebracht: 27 augustus 2009

vastgestelde richtlijnen: 8 september 2009

kennisgeving MER in Gemerts Nieuwsblad van: 10 december 2010

ter inzage legging MER: 13 december 2010 tot en met 24 januari 2011

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 9 december 2010

aanvulling op het MER: 6 april 2011

toetsingsadvies uitgebracht: 18 mei 2011

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

Ing. E.E.M. Coopmann-van Overbeek

Ing. G.J.H. Elbertsen (werkgroepsecretaris)

Ing. H.J.M. Hendriks

ir. N.G. Ketting (voorzitter)

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in de besluitvorming. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer en de eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake, als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, alvorens het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies

dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Milieueffectrapportage Varkenshouderij Van Hoof de Mortel V.O.F. Jodenpeeldreef 5 te De Rips, Drieweg Advies, 25 augustus 2010;
- Aanvulling Milieueffectrapportage Varkenshouderij Van Hoof de Mortel V.O.F. Jodenpeeldreef 5 te De Rips, Drieweg Advies, 31 maart 2011.

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 24 januari 2011 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieuomstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. Waterschap Aa en Maas, 's Hertogenbosch
2. Achmea Rechtsbijstand, namens de heer A.A.M. Jacobs, De Rips

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Oprichting Varkenshouderij Van Hoof de Mortel VOF, De Rips en de aanvulling daarop

Gebroeders A.N.M. en J.J.A.M. Van Hoof zijn voornemens hun varkensbedrijf aan de Tereyken 4 in De Mortel te verplaatsen naar de Jodenpeeldreef 5 in De Rips. In de nieuwe situatie zullen twee nieuwe stallen voor het huisvesten van 9.600 vleesvarkens en een installatie voor het be- en verwerken van mest worden gerealiseerd. Hiervoor wordt een omgevingsvergunning aangevraagd. Voor de besluitvorming over deze omgevingsvergunning wordt de m.e.r.-procedure doorlopen.



Commissie voor de
milieueffectrapportage

ISBN: 978-90-421-3210-8

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

